

народи сж използвали за храна естественитѣ плодове на дивата растителностъ, като трънки, глогинки, кжпина, шипка, лешници, орѣхи, киселици, диви круши, сливи, дрѣнки, оскруши и други самородни плодове.

Присаденитѣ плодни дървета сжщо даватъ сочни и сладки плодове, особено откакъ сж запазени отъ зарази и болести. Има цѣли мѣстности, които носятъ имена Дулеврътъ, Крушеврътъ, Вишнова поляна и др.

Въ старо време, когато горитѣ не били изсѣчени и черноземътъ запазенъ, хранителниятъ зеленчукъ, макаръ въ дивъ видъ, билъ въ изобилие. Къмъ храната трѣбва да прибавимъ изобилния дивечъ, дребнитѣ раци и вкусната риба, съ която били препълнени винаги балканскитѣ рѣки Дрѣнта, Бѣлица, Елишинъ, Дрѣновската и Янтра.

Животни.

Домашнитѣ животни въ котловината сж еднакви съ онѣзи въ Северна България. Нѣкакви особени породи и видове нѣма, освенъ нѣкои дребни белези между полскитѣ и чисто балканскитѣ животни. Въ котловината не живѣятъ мѣски (осли); магаретата временно идатъ отъ вѣнъ и сж рѣдкостъ. Обикновенитѣ за язда и товаръ животни доскоро бѣха дребнитѣ и срѣдни по ръстъ коне; за впрѣгане — говеда, коне и биволи; за млѣко и вѣлна — овце, кози, крави и биволици; за мазнина — свине. Домашнитѣ птици сж сжщитѣ отъ край време; пренесенитѣ пауни, токачки, килифари не издържатъ климата. Отъ дивитѣ животни, грабливитѣ сж останали рѣдко въ тъмни и недостъпни долове, пещери и вѣртопи. Повечето отъ тия четиреноги иматъ скривалищата си въ балканскитѣ осои и като скиталци тършуватъ лѣте постѣвитѣ, а зиме — по селата, изъ кошаритѣ и кокошарницитѣ. За мечки въ този край много рѣдко става дума. Тѣхното присѣствие се познава по изяденитѣ балкански овесени ниви, ечемикъ и царевица. Името имъ се чува само въ приказкитѣ за плашене на немирнитѣ деца и за подигравка на страхливитѣ. Вълкътъ, лисицата, язовецътъ сж по-чести гости на селата въ голѣми студове. Едно време се движеха стада глигани, за които се нареждаха хайки и веселби отъ ловцитѣ, но днесъ и тѣ изчезнаха.

Днесъ биволътъ клони на изчезване. Волътъ и конътъ още си съперничатъ, но конътъ май ще надвие. За сега само женитѣ оратъ съ волове. Козитѣ сж на изчезване и овцетѣ намаляватъ поради намаляването на пасищата.

Съобщения.

Старитѣ пжтища на траки, римляни, византийци, българи и турци сж останали въ много рѣдки и то въ твърде слаби и бледни следи. Презъ срѣднитѣ вѣкове славянобългаритѣ